Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunto luonnonlaidunten hoidon haasteista ja luonnon monimuotoisuudesta

Ryhmäpäällikkö Teija Nielsen
Varsinais-Suomen ELY-keskus | 08.05.2025

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus eli ympäristösopimukset

- EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden vaihtuessa ympäristösopimukset täytyi uusia
- Kaikille alueille täytyi tehdä maastokatselmointi, jossa määriteltiin sopimukselle soveltuvat alueet
- Katselmointeja ei ole resurssipulan vuoksi aikaisemmin tehty yhtä suuressa laajuudessa
- Rahoitettavalla kohteella on oltava kytkös maatalouteen sekä selkeät merkit perinteisen maankäytön harjoittamisesta
  - Alueen on hyödyttävä laidunnuksesta

Tilastoja

- Pinta-aloja jouduttiin hylkäämään runsaasti
- Sopimuspinta-ala on vähentynyt noin neljänneksen
  - 6040 hehtaarista 4380 hehtaariin (2022→2024)

Hyväksytyt sopimuspinta-alat Varsinais-Suomessa 2015-2024

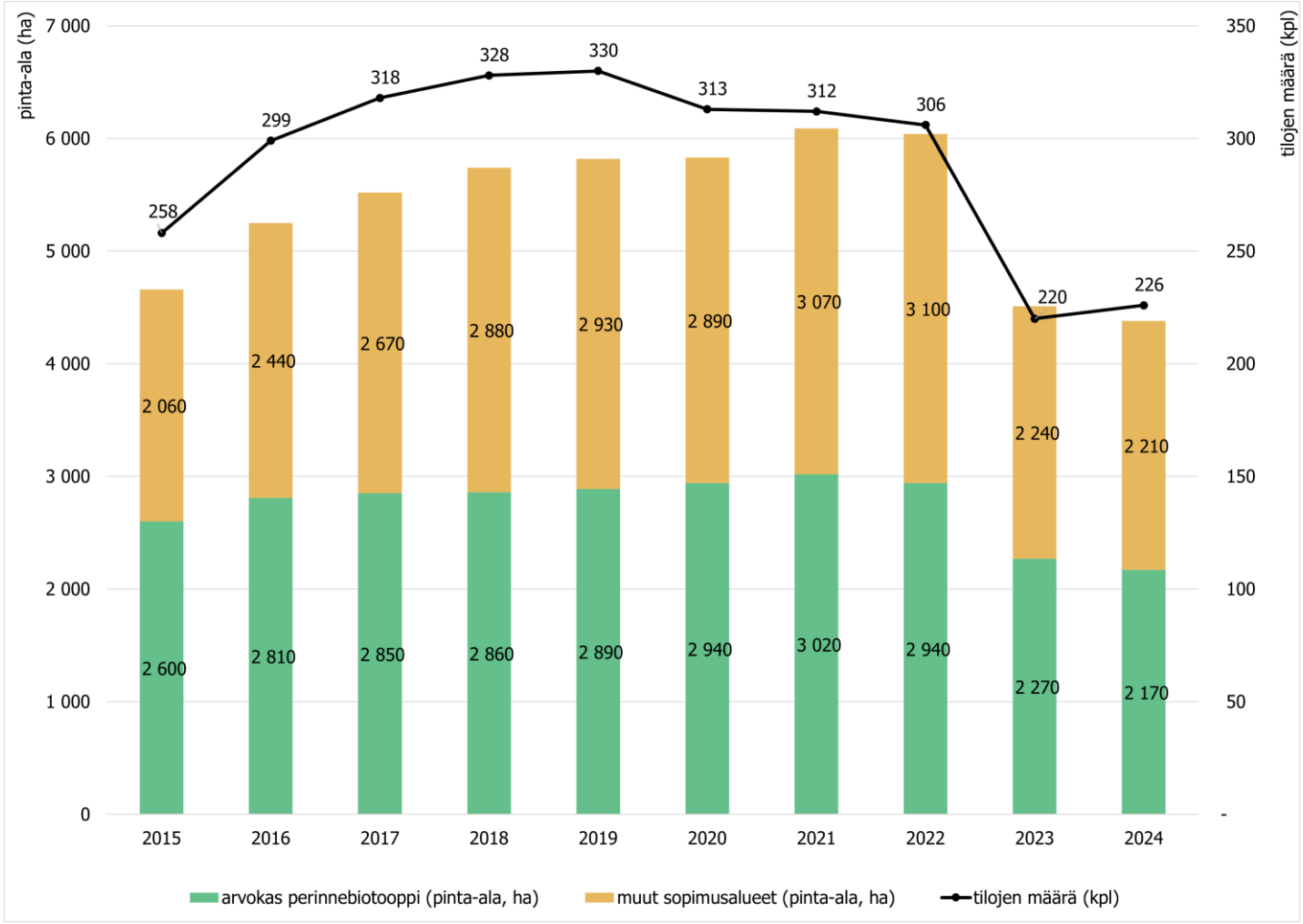

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Hylkäyksien yleisimmät syyt

- Kallioiset alueet
- Talousmetsä
- Aluskasvillisuus varvikkoa, katajaa, sammalta tai jäkälää
- Laidunnukseen soveltumaton (umpeenkasvu, liian vähän heinä- tai nurmikasveja)
- Ruovikko

Helmi

- Helmi-kohteet eivät aina kunnostuksen jälkeen täytä nykyisen maatalouspolitiikan tukikriteereitä
- Helmissä kunnostuksen lähtökohtana on ekologisen vaikuttavuuden saavuttaminen kullakin kohteella
- Tarjontaa kohteista on enemmän, kuin on resursseja kunnostaa
- Jatkohoidon järjestyminen yksi tärkeimmistä kriteereistä kunnostuskohteita valittaessa.

Hoidossa oleva perinnebiotooppiala, koko Suomi

https://ym.fi/helmi/tulokset

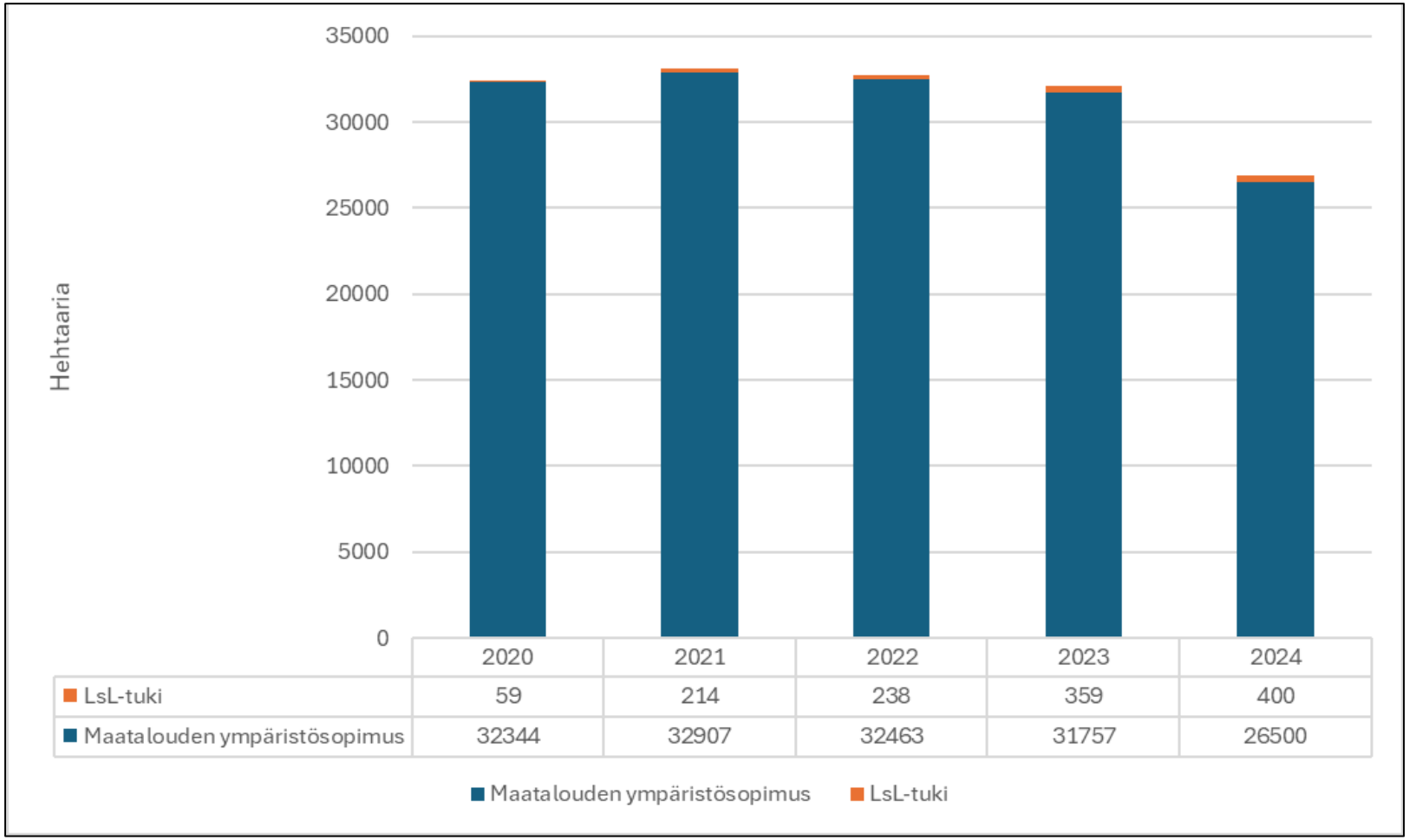

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Yleiset haasteet

- Eläintilojen määrä vähenee
- Viljelijäväestö ikääntyy
- Jatkajia on vaikeaa löytää etenkin pienille eläintiloille
- Suurpetotilanne
- Saariston erityisolosuhteet

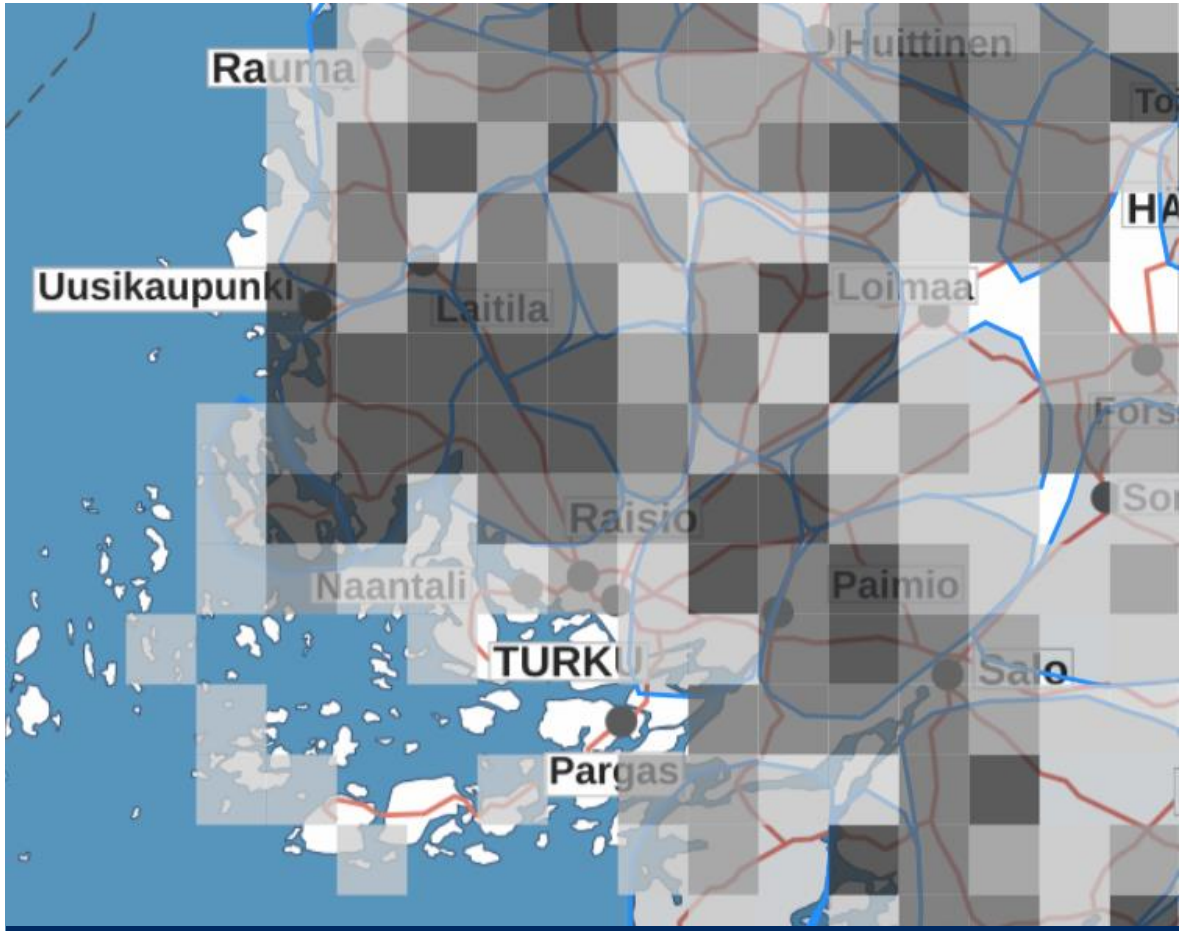

Susihavainnot ja –reviirit V-S:ssa
https://luonnonvaratieto.luke.fi/kartat?panel=suurpedot

Ratkaisuehdotuksia 1/2

- Saaristoalueiden erityisolosuhteiden parempi huomioiminen tukipolitiikassa
  - Saaristoalueiden perinnebiotooppeja voitaisiin katselmoida laajempana kokonaisuutena
  - Saaristoalueelle erillinen tukitaso
    - kuljetustuki eläimille
    - Huomioidaan alueiden mosaiikkimaisuus

Ratkaisuehdotuksia 2/2

- Koska maatalousluonnon ja maiseman hoitotuki kytkeytyy vahvasti maatalousympäristöön, tarvittaisiin muihin perinnebiotooppeihin oma hoitotuki
- Enemmän eri tilanteisiin sopivia tukityyppejä
  - Oma tuki ainoastaan raivaamalla hoidettaville kohteille
  - Alkuraivauksen ei-tuotannollisten investointien korvauksen palauttaminen
  - Pienten alueiden erityistuki

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kiitos!

Ryhmäpäällikkö Teija Nielsen
Varsinais-Suomen ELY-keskus
teija.nielsen@ely-keskus.fi

| 08.05.2025

